

Somriures

PaLLaSSoS
seNSe fRoNTeres

La revista dels socis de Pallassos Sense Fronteres | ÈPOCA IV · N° 1 JULIOL - DESEMBRE 2011

- Editorial, per Tortell Poltrona
- Parlem amb Paco Mir
- Projectes 2011: Líban, Jordània, Costa d'Ivori, Lorca, Kosovo...
- Canvi de Seu / Zona socis

**Carta de Jaume Mateu (Tortell Poltrona).
President i fundador de Pallassos sense Fronteres**

Benvolguts i estimats, homes i dones, nens i nenes, corporacions i administracions que feu possible que el somni de Pallassos Sense Fronteres segueixi endavant.

Vull donar-vos a tots les gràcies, doncs arrel del vostre ajut, la nostre tasca es possible.

Desitjo un bon any 2012 a tothom i que les estrelles amb el seu somriure ens acompanyin. Aquest any 2011 hem realitzat 315 espectacles, han sortit 90 expedicionaris fantàstics, a 9 països. (Lorca- Espanya, Líban, Costa d'Ivori, El Salvador, Colòmbia, Jordània, Kosovo, Kenya i Senegal). Per qüestions de seguretat hem hagut que suspendre una expedició a Kenya quan començava i deixar-ne córrer tres més (una a Kenya, una al Sàhara i una altra a RD Congo). Això ha estat com a conseqüència de segrestos i una molt elevada inestabilitat política a les regions en qüestió. (Des de aquí una abraçada ben forta a tots els afectats i als seus familiars).

Fixem el nostre objectiu anual en fer 365 espectacles per garantir, tot i que de forma simbòlica, que cada dia de l'any hi ha una actuació. de Pallassos Sense Fronteres A mi personalment , aquest objectiu, m'encoratge a llevar-me de bon humor. De vegades hi arribem i d'altres vegades no, però crec que lo important és intentar ho.

A partir de la proposta dels nens de l'Escola Projecte que van fer possible la primera expedició el 26 de febrer de 1993 no hem parat de sumar. Des que vam començar hem realitzat ja 335 expedicions, i des del començament si han sumat pallassos sense fronteres de diferents països: França, Estats Units, Suècia, Bèlgica, Sud-Africa, Canada, Alemanya, Irlanda, i hem compartit l'idea amb gent de Mèxic, Argentina, Uruguai, Itàlia...

Aquest any 2011 hem creat la Federació Internacional de Pallassos Sense Fronteres, que de moment tindrà seu a Barcelona. Això suposa una despesa i uns quants mal de caps, però es del tot necessari per assegurar la continuïtat del projecte amb els principis que va néixer.

Tot i els molts ensurts que ens ha generat l'any, aquest 2011 esta també farcit de bones notícies:

- L'equip que gestiona PSF funciona a ple rendiment (Moltes gràcies a tots per el seu esforç, per fer moltes vegades possible l'impossible).
- Canviem la nostre seu de lloc i a partir del 9 de gener estarem al Teatre Lliure de Montjuïc, amb tot el que suposa d'estalvi econòmic i el que significa com a punt de referència que és estar ubicat a dins del complex que envolta la Plaça Margarida Xirgu (Teatre Lliure, Mercat de les Flors , Institut del Teatre, Teatre Grec).
- I potser, la millor notícia de l'any ha estat rebre l'herència de la Sra. Carmen Monedero Carrillo de Albornoz que suposa, en aquest moment de difícils equilibris econòmics, la continuïtat del nostre projecte amb una estabilitat que mai hem gaudit. (Moltes gràcies a la Maria i a la Pilar, que van gestionar amb molt d'esforç tot el procés.)

El 26 de febrer del 2013 farà 20 anys que vam començar i ens agradaria molt celebrar-ho. Volem enfortir els lligams i els somnis que uns nens i els seus mestre van començar el 1993.

Seguim reclamant l'exigència d'un món millor, i us puc assegurar que la riulla de tots els nens i nenes que han gaudit dels espectacles de Pallassos sense Fronteres ho corroboren.

Gràcies a tots. Socis, expedicionaris, treballadors, col·laboradors, amics.

Seguirem perseguint el Somni:
CAP NEN SENSE UN SOMRIURE.

Foto de portada i editorial
Ana Lorente

Projectes

Orient Mitjà

Líban

L'objectiu del projecte al Líban és proporcionar suport emocional a la infància palestina dels camps de refugiats i als nens i nenes d'altres comunitats presents al Líban, oferint dinàmiques de relació i també missatges pràctics relacionats amb necessitats immediates, sempre fonamentats en les arts escèniques i la comicitat. Durant 2011 hem realitzat 4 expedicions al Líban, en què han participat un total de deu artistes voluntaris: Elia Pérez, David Rafael Pont, Francesca Re, Arturo Usera, Rafael Gálvez, PauSegalés, Virginia Melgar, Remo, Rosana Vidal, Beatriz Garrido, Arturo Chillida, Pepo Rueda, Ramon Fugarolas, Javier Ariza i Jordi Saban.

A més durant el 2011 s'ha realitzat una avaluació de l'impacte de les nostres activitats sobre la infància. Ha estat la segona part d'una avaluació externa sobre els nostres procediments de treball i l'impacte que provoca. Els resultats d'ambdues avaluacions estan disponibles al nostre web.

Foto: Un equip de PSF al Líban al juliol de 2011, encapçalat per Virginia Melgar.

Jordània

L'objectiu d'aquest projecte és contribuir a la millora de la situació emocional de la infància iraquiana i palestina refugiada a Jordània, així com desplegar activitats específiques per a les dones refugiades provinents de l'Iraq. En total sis equips d'artistes voluntaris han viatjat durant 2011 a Amman i a altres ciutats del país, durant aproximadament tres setmanes cada un d'ells, per a realitzar espectacles i tallers. Cada expedició es centrava d'una banda en la realització d'una gira d'espectacles còmics fonamentats en dinàmiques de circ i pallasso comunicant una visió positiva, relativitzadora i diversificada del factor humà. I d'altra banda, es van desenvolupar tallers d'expressió corporal i comunicació, així com també de relaxació, per a dones refugiades i per a treballadores i voluntàries de Save the Children (una de les contraparts operacionals de l'ACNUR-Agència de Nacions Unides per als Refugiats i de Pallassos Sense Fronteres al país) Aquestes dones atenen els nens refugiats i les seves famílies en centres familiars i comunitaris i els ajuden a refer la seva vida a Jordània. Amb gran majoria de dones artistes per millorar la intervenció amb les dones del projecte, els expedicionaris

han sigut: Joan Ramon Graells, Amanda Delgado, Ángela AmayaVázquez, Rosario Amaya Vázquez, Inés Marín Pérez, Ignacio González Cambrer, Blanca Pascual, Merche Ochoa, Cristina Aguirre, MaikaEggericx , Sònia Puig i Mireia Peña

Àfrica

Recentment ha acabat un conflicte armat derivat de disputes electorals que va sumir el país en el caos durant mesos i que va provocar centenars de morts i forts enfrontaments civils tant a la capital econòmica, Abidjan, com en regions de l'interior com Bouaké.

És en aquest context de postguerra que les activitats de Pallassos Sense Fronteres prenen més força que mai. El valor d'un somriure per a aquells que han patit recentment el caos i la violència és incommensurable. En total s'han realitzat 2 gires d'espectacles còmics amb pallassos i pallasses, malabaristes i altres artistes de varietat de circ. Els artistes voluntaris, van ser: Iván Pascual, María Dolores Sánchez, Dirk Peter Suchy, Javier Sebastià López, Aida Cantilo Benegas, Juan José Baltasar, Antonio Rosselló Martín, Guillermo Vizcaíno Llobera i Ramon Fugarolas. Ha estat gràcies a la col·laboració amb ACNUR (Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats) i organitzacions locals com MESAD a Abidjan i Saint Camile a Bouaké, que els pallassos sense fronteres han pogut recórrer el país de sud a nord repartint i provocant somriures entre la població civil castigada pel conflicte.

Costa d'Ivori

Ple compromís amb les persones que pateixen trastorns mentals a l'Àfrica: Igual que féssim el 2009 i 2010, aquest 2011 les activitats de PSF a Costa d'Ivori s'han desenvolupat també en les instal·lacions de L'associació Saint Camile ubicada a Bouaké. Saint Camile és una associació local, sense ànim de lucre, que s'encarrega de donar suport a les persones que pateixen trastorns mentals i que gairebé mai reben l'ajuda adequada per part de les institucions sanitàries del país i a les que moltes vegades les famílies no poden atendre correctament degut a la falta de recursos econòmics. Saint Camile proporciona una llar, manutenció i medicaments a centenars de malalts. Gran part de les actuacions de PSF a Costa d'Ivori van dirigides a aquest col·lectiu, meternament oblidat, col·laborant així en la seva integració i treballant fortament contra l'estigma que suposa ser un "malalt" mental a algunes regions de l'Àfrica.

Europa

2011 ha estat un any marcat per la necessitat de realitzar a Espanya una intervenció en el marc d'un desastre natural i una emergència humanitària com ha estat el cas del terratrèmol de Lorca del passat 11 de Maig. Milers de persones van haver de ser evacuades perquè van perdre les seves llars i centenars de nens i nenes van veure alterats el seu dia a dia amb la suspensió de les classes i pel fet de passar de viure en una casa o pis a una tenda de campanya en un camp d'emergència. Des del mateix mes de maig Pallassos Sense Fronteres es va coordinar amb les autoritats locals de Lorca per preparar activitats i espectacles enfocats per a la infància que ajudessin a la recuperació emocional i a la superació de l'estrès traumàtic que provoquen situacions d'aquest tipus a la població, especialment a la infància. L'àmplia experiència de Pallassos Sense Fronteres en aquest tipus d'escenaris va propiciar el poder articular una intervenció de forma ràpida. Les activitats es dugueren a terme en coordinació amb l'Ajuntament de Lorca i amb l'ONG Save the Children. Fins a 5 ocasions en 6 mesos, equips de Pallassos Sense fronteres han realitzat els seus espectacles a la localitat murciana. Fins i tot el mateix dia 24 de desembre, Nit de Nadal, hi ha hagut actuacions d'un equip de PSF a Lorca! El compromís amb la població de Lorca és i serà total.

Lorca (Espanya)

Foto: primera actuació a Lorca, maig 2011/ Alonso Contreras

Altres projectes

Altres projectes que hem realitzat el 2011 han estat els de Colòmbia, Senegal, el Salvador i la regió de la Calàbria italiana.

Trup de Nassos al Senegal i El Salvador

La companyia Trup de Nassos que cada any realitza entre 2 i 3 expedicions, de forma autònoma però amb la cobertura i el suport logístic de Pallassos Sense Fronteres, aquest any ha viatjat a El Salvador i al Senegal:

A El Salvador han realitzat una gira d'espectacles per la regió del Bajo Lempa, en contrapart amb l'ONG salvadorenca CORDES i la catalana PROEDUCART. Van realitzar espectacles i tallers per a la infància que és atesa per aquestes organitzacions.

Al Senegal han realitzat una gira d'espectacles a la regió de Kolda en col·laboració amb l'associació local FODDE (Forum pour un Développement Durable Endogen).

Companyia Di Giusto, a Calàbria

La companyia italiana "Di Giusto" va realitzar un any més un projecte dirigit a la infància que viu a la regió italiana de la Calàbria i que pateix les conseqüències directes de la inestabilitat política i la violència derivada del crim organitzat que hi ha a la regió. Pallassos Sense Fronteres ha apadrinat i donat suport a aquest projecte.

Trup de Nassos a Senegal

Colòmbia

A finals de 2011 (durant finals de novembre i principis de desembre) hem reprès les expedicions a Colòmbia, de la mà de l'ACNUR. S'han realitzat gires d'espectacles a les regions de Villavicencio i Arauco. Han estat 3 expedicionaris argentins (Gabriel Villanueva, Matias Bassi i Ezequiel Tòfona) col·laboradors del pallasso bonaerense Chacovachi (vinculat a PSF des dels seus inicis) que s'han encarregat de repartir somriures a la infància colombiana.

El 28 de desembre i fins a mitjans de gener de 2012 es durà a terme una nova expedició a Colòmbia de la mà d'artistes vinculats a la delegació aragonesa de Pallassos Sense Fronteres.

Kosovo

Kosovo, des de la seva independència unilateral el 2008, intenta tirar endavant com a nació. Les tensions internes existents entre diferents grups de població (entre població kosovar i sèrbia principalment) fa que la vida discorri en una calma tensa amb enfrontaments esporàdics i obliga a la reclusió en enclavaments als ciutadans pertanyents a minories ètniques com la sèrbia o la romaní. La població d'origen serbi és ara minoritària a Kosovo i en llocs com Mitrovica la divisió entre comunitats és total, impeding que es construeixin nous llaços entre poblacions i que es pugui sembrar un futur de convivència de forma continuada. Pallassos Sense Fronteres treballa per a tots els grups de població existent a Kosovo, promovent la convivència, el respecte i la igualtat.

Es van realitzar activitats, principalment actuacions de circ i clown, per a la infància dels diferents grups de població que viuen a Kosovo, alguns dels quals com ara la població sèrbia o romaní ho fan en enclavaments aïllats de la població kosovar.

En aquesta ocasió les expedicions van ser possibles gràcies a la col·laboració de diferents organitzacions internacionals sobre el terreny com Sports Sans Frontiers i Terres des Hommes i ONG locals com Balkans Sunflowers.

Els artistes que van prendre part en les expedicions van ser: Enrique Méndez Martín, Enrique Sebastià de Benito, Javier Ariza Barcina, Amy Gwilliam, Pere Bigas i Manuel Sebastià.

Els artistes ens comentaven des de Kosovo:

"Els titelles es sentien molt còmodes sota l'atenta mirada dels nens kosovars. Aquí la màgia dels seus moviments és una necessitat, un bé comú, una riquesa de protegir i així ens ho van fer entendre des del primer moment"

Convidat

Paco Mir

Membre de la companyia Tricicle,
i voluntari de Pallassos sense Fronteres

Fotos: Cortesia d'Ana Lorente

- Voleu anar a actuar a Costa d'Ivori?
- Quan?
- Doncs al juliol.
- ¿A la meitat de les vacances?
- ¿Des de quan un pallasso té vacances?
- És veritat ...!

I per Costa d'Ivori que ens vam anar després de passar pels banderillers sanitaris que ens van deixar immunitzats contra tot, o contra gairebé tot, perquè no hi ha vacuna que pugui protegir de l'alegria de viure, de la serenitat, del caos, de les olors, colors i calors i de totes les emocions que descobreixes quan trepitges Àfrica. Van ser tres dies hàbils de juliol del 2010 en què vam fer trece funcions - TRETZE! - A la manera antiga, és a dir: viatjar, descarregar, muntar, actuar, desmuntar, carregar i prendre unes birres abans de dirigir-nos al proper bolo on tornàvem a repetir tots i cadascun dels passos ajudats per una cridòria infantil que ens feia volar. En el variat programa de varietats, consensuat

“Van ser tres dies hàbils de juliol del 2010 en què vam fer tretze funcions a la manera antiga, és a dir: viatjar, descarregar, muntar, actuar, desmuntar, carregar...”

la matinada anterior en un aeroport marroquí, tothom tenia el seu moment de glòria; Tortell feia d'experimentat mestre de cerimònies, Ramon i Tona, els mags de la Batllòria, enlluernaven al personal amb unes aparicions i desaparicions que tots creien sobrenaturals, Oscar i Joaquín, molones malabaristes, desafiaven els límits de la gravetat amb uns objectes que fins aquell moment semblaven quotidians, Lluís Pinyot enlluernava cors amb la història del seu petit Konan i nosaltres, artistes internacionalment reconeguts, nosaltres, la companyia amb més actuacions i quilòmetres a l'esquena, nosaltres, els autodenominats doctors de l'humor, fracàsàvem estrepitosament davant d'un públic que no entenia el nostre “intel·ligent humor urbà”. Va ser un autèntic gerro d'aigua freda, una capbussada a la realitat que ens deixava amb cara de “Què-està-passant?” No enteníem res. Com podíem fracassar si estàvem fent el número del pastor i el gos, un esquetx que no ens fallava mai? Si hi havia respostes a tantes preguntes no vam tenir temps de sentir-les perquè

ja tornàvem a rebotar a la furgoneta que ens portava al nostre proper bolo. Descarregar, muntar i abans d'actuar, unes ràpides paraules de reflexió que modificarien l'esquema de l'esquetx i ens tornarien a la primera lliga de les companyies internacionals però... Tampoc va poder ser, el públic no va poder apreciar els nostres esforços per agrair perquè, només començar, el boig del poble (o un rebentador de la competència, probablement) es va posar a cridar alguna cosa que sens dubte era molt més interessant que el que poguessin fer el nostre pastor i el seu gos. O potser no va ser el boig del poble i era una mare que va irrompre a la pista reclamant als seus fills, o els dos alhora, el cas és que desmuntem, carreguem, vam tornar a viatjar i mentre descarregàvem i dibuixàvem la pista amb calç sobre aquesta terra d'Àfrica a la qual sembla que li han sortit els colors, tornem a modificar un guió que fins feia unes hores era infal·lible.

Tercera funció. A la tercera va la vençuda. No podíem fallar. Ens oblidem de tot el que havíem après amb el pas dels anys i recuperem les nostres primeres experiències als carrers de Barcelona, quan el més important era cridar l'atenció del passejant en els primers segons. Només sortir a la pista ensopeguem amb un objecte invisible, rialles, vam tornar a ensopegar, més rialles, i seguim ensopegant i escoltant rialles fins que es van familiaritzar amb els nostres problemes i es van deixar entabanar pel nostre gos.

Al dia següent, esmorzant aquestes truites increïbles que cuinen al carbó en qualsevol cantonada, ens vam adonar que gairebé no havíem vist gossos pel carrer, i que els que havíem trobat no portaven collar ni tenien nom. Viatgem, descarreguem, muntem i mentre repassàvem l'equip de so vam tornar a reinventar el nostre sketch

estrella. En la quarta funció ens presentem com uns actors que s'anaven a convertir en gossos, el que va provocar les primeres rialles, després li vam posar un nom per votació popular i vam animar als nens a que juguessin amb ells i finalment vam fer el nostre esquetx que, amb moltes modificacions, tornava a ser un esquetx estrella. Tres dies, tretze funcions, milers de sots, milions de rialles, trilionis de records. Àfrica.

Nova Seu al Teatre Lliure

El passat dilluns 19 de desembre es va fer efectiva la signatura d'un conveni entre la Fundació Teatre Lliure i Pallassos Sense Fronteres. Aquest conveni permetrà que PSF disposi, de forma totalment gratuïta, d'una sala pròpia en el si de les instal·lacions de la seu del Teatre Lliure de Montjuïc, a Barcelona. A l'assemblea anual de Pallassos Sense Fronteres el passat mes de juny es va ratificar la intenció de buscar una seu alternativa a l'actual que comportés una menor despesa en de lloguer, serveis i manteniment. La recerca d'aquesta seu ha conclòs de la millor de les formes possibles, amb la cessió d'un espai de forma totalment gratuïta per part de la Fundació Teatre Lliure. A continuació us donem més detalls sobre el nostre trasllat i nova ubicació. El trasllat a nivell físic tan sols comportarà estar a poc més d'un quilòmetre de distància de la nostra ubicació actual, però ens ajudarà a connectar-nos encara més si és possible amb el col·lectiu d'artistes de la ciutat i ens permetrà gaudir d'un espai ampli en un dels majors centres de creació artística de Catalunya com és el Teatre Lliure, molt ben situat i comunicat als peus de la muntanya de Montjuïc, a prop de la plaça Espanya.

A partir del 9 gener 2012 tota l'activitat tècnica de PSF es durà a terme ja des d'aquesta nova ubicació. Ni el telèfon de contacte (93.324 84 20) ni els correus electrònics pateixen cap tipus de canvi, però si l'adreça física que passarà a ser, a partir del 9 de Gener:

Pallassos Sense Fronteres
Plaça Margarida Xirgu 1,
Edifici Teatre Lliure
08004 BARCELONA

Fins el 9 de gener us rebrem i atendrem a la nostra oficina actual, al carrer Roser 74 baixos del Poble Sec de Barcelona. A la foto: Jaume Mateu (President de Pallassos Sense Fronteres) i Toni Rodríguez (Administrador del Teatre Lliure de Montjuïc) formalitzen la signatura del conveni.

Zona Socis

* Dades personals de soci:

Recorda avisar-nos si algunes de les teves dades personals es han canviat! Així sempre tindrem les correctes i sempre rebràs tota la informació de forma adequada. Sobretot les dades referents a: Correu electrònic, adreça física i dades bancàries es important que les tinguem sempre actualitzades. Pots fer-nos arribar qualsevol canvi en les teves dades personals a **comunicacion@clowns.org** o per telèfon trucant al **93.324 84 20** i preguntant pel Departament d'Atenció al Soci.

* Butlletí electrònic:

Encara no reps les nostres comunicacions per e-mail? Des de fa uns mesos estem fent arribar a tots els nostres socis i simpatitzants un butlletí electrònic mensual amb un resum de les nostres activitats, a més de butlletins electrònics especials (Nadal...) Si no l'estàs rebent és perquè o bé mai ens vas facilitar una adreça de correu electrònic de contacte o bé la que tenim ja no és correcta! Si us plau facilitan's un e-mail en cas que no rebis les comunicacions electròniques.

* Botiga virtual:

Us recordem que ja està disponible la nostra nova botiga virtual. A través de l'adreça **<http://clowns.thestoreteam.com>** podreu realitzar les vostres comandes!

* Amics i amigues de PSF:

Ens ajudes a què siguem més? L'acció humanitària de PSF és única. Acostar-se a alguns dels llocs del món on la infància menys pot gaudir de la seva condició i treballar perquè el riure sigui present en les seves vides és el nostre objectiu. Aquells que ja sou socis de PSF coneixeu bé la nostra tasca! I ens agradaria que la donéssiu a conèixer als vostres amics i familiars perquè a poc a poc el riu de somriures que PSF genera allà on viatja segueixi creixent i inundant el nostre món! A la nostra web **www.clowns.org** hi ha la secció **FES-TE SOCI** on s'explica com formar part de PSF des d'un donatiu de 40 euros a l'any.

**Gràcies per ajudar-nos a
difondre el nostre missatge!**

Ens trobes a: www.clowns.org
i a...

payasossinfronteras

payasossinfronteras